

Іперше експериментальне вимірювання міжетнічних дистанцій, зробле-
не Емрі Борардусом ще у 1925 році, показало практичну відсутність дис-
танцій між етнічними групами та націями, що розмовляють англійською
мовою (англійцями, шотландцями та ірландцями), та значні антипатії у
стосунках із турками, муглатами та японцями. На думку Борар-
дуса, негативні відгуки про турків, що були отримані від респондентів, «не
засновані на будь-якому особистому знанні про них». Ніхто з респондентів
ніколи не бачив «живого турка у пораному настрої». Велика дистанція рес-
пондентів трималася виключно на увазі, що вони отримали «від воєнних
заголовків газет, від журнальних статей про турецькі звірства до безпорад-
них місіонерів, про турецьку відразу до нашій культурі» [4, с. 217–220].
Таким чином, вже перше експериментальне вимірювання міжетнічних
дистанцій повністю підтверджувало теоретичні припущення Роберта Пар-
ка про упередженість в оцінці міжетнічних дистанцій та рівня міжетнічної

толерантності.
[Перше експериментальне вимірювання міжетнічних дистанцій, зробле-
не Емрі Борардусом ще у 1925 році, показало практичну відсутність дис-
танцій між етнічними групами та націями, що розмовляють англійською
мовою (англійцями, шотландцями та ірландцями), та значні антипатії у
стосунках із турками, муглатами та японцями. На думку Борар-
дуса, негативні відгуки про турків, що були отримані від респондентів, «не
засновані на будь-якому особистому знанні про них». Ніхто з респондентів
ніколи не бачив «живого турка у пораному настрої». Велика дистанція рес-
пондентів трималася виключно на увазі, що вони отримали «від воєнних
заголовків газет, від журнальних статей про турецькі звірства до безпорад-
них місіонерів, про турецьку відразу до нашій культурі» [4, с. 217–220].
Таким чином, вже перше експериментальне вимірювання міжетнічних
дистанцій повністю підтверджувало теоретичні припущення Роберта Пар-
ка про упередженість в оцінці міжетнічних дистанцій та рівня міжетнічної
толерантності.]

Виклад основних матеріалів. Толерантність (від лат. *tolero, tolerare*) —
переносити, терпіти, утримувати [2, с. 1017]. При соціологічно-
му підході толерантність досліджується як соціальне явище, обумовлене
певними соціально-економічними і політичними відносинами, традиція-
ми міжетнічного спілкування, рівнем політичної і гуманітарної культури
суспільства. Найбільш надійним методом соціологічного дослідження яв-
ляється шкала соціальних дистанцій Емрі Борардуса (*Emory Bogardus*).
Автор теоретичної концепції вимірювання етнічних (расових) дистанцій
Роберт Парк (*Robert Park*) вважав соціальні та расові дистанції продук-
том упередженого ставлення до «інших». «Ми зазвичай звертаємося до
упередження, що здається потім прибіжною, інстинктивною і мимовіль-
ною диспозицією, щоб підтримувати соціальні дистанції. Ці дистанції у
нашому демократичному суспільстві прагнуть перейти на виключно інди-
вidualний рівень» [3, с. 344].

Мета статті — визначити основи взаємодії між різними актора-
ми процесу націоналізації та поширення міжетнічної толерантності в
Україні. Для наближення до мети потрібно вирішити наступні завдання:
розглянути внесок соціологів, представників ЗМІ та влади у процесі дослі-
дження, обговорення та регулювання етнонаціональних відносин; надати
рекомендації з покращення їх взаємодії у поширенні міжетнічної толе-
рантності в Україні.
поративним інтересам.
які відображають їх особисті позиції та відповідують їх особистим або кор-
поративним інтересам.
Невирішені раніше частини загальної проблеми. Україна пройшла де-
кілька етапів розробки програм етнонаціонального розвитку. На кожному
етапі встають три взаємопов'язаних питання: дослідження, всенародного
обговорення та регулювання етнонаціональних відносин. Перше питання
покладено на соціологів та етнологів, друге — на представників ЗМІ та
промацькі організації, третє — на представників різних гілок влади. До-
слідження всіх акторів певну кількість показує певну кількість проблем. Однією з фун-
даментальних проблем є те, що всі вони розмовляють «власними мовами»,
які відображають їх особисті позиції та відповідують їх особистим або кор-
поративним інтересам.